

Afgørelse om ændringer til Energinets indkøb af aFRR i DK1

28. maj 2024

J.nr.: 23/02546
bjde

Resumé

Sagen drejer sig om et forslag fra Energinet SOV om ændring af metode for Energinet SOVs indkøb af automatiske frekvensgenoprettelsesreserver (aFRR) på daglige auktioner i Vestdanmark.

Metodeændringen indebærer, at de tekniske og markedsmæssige betingelser for aFRR-kapacitetsproduktet harmoniseres mellem Vestdanmark og Østdanmark. Denne harmonisering kan forberede markedsaktørerne på, at Vestdanmark kan indgå i det nordiske aFRR-kapacitetsmarked. De nye betingelser harmoniserer ligeledes aFRR-kapacitetsmarkedet med den europæiske platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering, PICASSO. Det medfører, at et aFRR-kapacitetsprodukt direkte kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt på PICASSO.

Forsyningstilsynet har i sagen vurderet, om det nye aFRR-kapacitetsmarked i Vestdanmark vil bidrage til øget markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked for balanceringskapacitet.

Forsyningstilsynet vurderer, at det nye aFRR-kapacitetsmarked i Vestdanmark vil medvirke til at sikre fortsat ikke-diskrimination og gennemsigtighed, idet udbudsbetingelserne vil være gældende for alle markedsaktører, der kan opfylde de tekniske krav til levering af aFRR-kapacitet i Vestdanmark. Forsyningstilsynet vurderer ligeledes, at forslaget vil bidrage til effektiv konkurrence i Vestdanmark, idet Energinet vil indkøbe aFRR-kapacitet på daglige auktioner baseret på marginalprisafregning, hvilket vil sikre rammerne for konkurrence blandt markedsaktørerne for levering af aFRR-kapacitet. Derudover vurderer Forsyningstilsynet, at adskillelse mellem opregulerings- og nedreguleringsbud kan give nye markedsaktører bedre muligheder for at byde ind på aFRR-kapacitetsmarkedet.

Forsyningstilsynet vurderer, at forslaget vil bidrage til at integrere balancemarkedet og udveksling af balanceringstjenester for aFRR, idet den indkøbte aFRR-kapacitet i Vestdanmark kan anvendes til energiaktivering både uden for og inden for Vestdanmark gennem PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer endelig, at harmoniseringen mellem det vest- og østdanske kapacitetsmarked i sammenhæng med harmonisering af det vestdanske kapacitetsmarked med PICASSO kan medvirke til at sikre en langsigtet drift af elsektoren og et effektivt balancemarked.

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:
Send via virksomhederne.dk
Send via borgerne.dk

Afgørelse

Forsyningstilsynet godkender Energinet SOVs forslag af 28. november 2023 til ændring af metode for Energinets indkøb af automatiske frekvensgenoprettelsesreserver (aFRR) på daglige auktioner i Vestdanmark (DK1).

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

Sagsfremstilling

Sagen drejer sig om Energinet SOVs anmeldelse af 28. november 2023 til ændring af metode for Energinets indkøb af aFRR-kapacitet på daglige auktioner i DK1.

Forsyningstilsynet skal vurdere, om forslaget kan godkendes.

Sagens forløb

Den 18. december 2019 godkendte Forsyningstilsynet Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceringsansvarlige aktører. Forsyningstilsynet foretog i den forbindelse blandt andet en prøvelse af, om Energinets markedsforskrifter C1, C2 og C3 samt Energinets dokumenter "Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer" og "Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser", opfylder de specifikke vilkår og betingelser, der skal fastsættes for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige aktører.

Den 12. oktober 2022 godkendte Forsyningstilsynet, at Energinet kan anvende den fælles europæiske platform for handel med frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering, PICASSO, senest den 24. juli 2024.

Den 20. april 2023 godkendte Forsyningstilsynet ændring af udbudsbetingelser for systemydelser til levering i DK1 for aFRR, der medførte anvendelse af en ugeauktion frem for en månedsauktion, samt at princippet for bududvælgelse blev baseret på en simpel prisrækkefølge.

Energinet anmeldte den 28. november 2023 ændringsforslag til metode for Energinets indkøb af aFRR på daglige auktioner i DK1. Energinet medsendte Energinets "Systemydelser til levering i Danmark – Udbudsbetingelser". Derudover medsendte Energinet et forklarende dokument, hvori Energinet beskriver baggrunden for metodeændringen nærmere, og hvad metodeændringen mere konkret kommer til at medføre af ændringer i udbudsbetingelserne. I udbudsbetingelserne angives ligeledes de indholdsmæssige og sproglige ændringer. Endelig medsendte Energinet et høringsnotat med Energinets bemærkninger til de høringssvar, som Energinet modtog ved den offentlige høring over udkast til metodeændringen. Den offentlige høring blev foretaget i perioden fra den 27. oktober 2023 til 27. november 2023. Energinet modtog et høringssvar fra Ørsted.

Den 11. december 2023 og den 4. januar 2024 stillede Forsyningstilsynet spørgsmål til Energinet om forslaget. Energinet svarede på Forsyningstilsynets spørgsmål den 20. december 2023 og den 22. januar 2024.

Formålet med metodeændringen

Formålet med Energinets forslag til ændring af metoden er at harmonisere de tekniske og markedsmæssige betingelser for aFRR-kapacitetsproduktet mellem DK1 og Østdanmark (DK2).

Energinet angiver, at det er hensigten med metodeændringen at indføre et velfungerende marked for aFRR-kapacitet i DK1, indtil DK1 kan overgå til det nordiske aFRR-kapacitetsmarked. De nye betingelser harmoniserer ligeledes aFRR-kapacitetsmarkedet med PICASSO. Det medfører, at et aFRR-kapacitetsprodukt direkte kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt på PICASSO.

PICASSO er den fælleseuropæiske platform for handel med frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering (aFRR). Anvendelse af PICASSO indebærer, at der fastsættes en fælleseuropæisk pris på aFRR-balanceringsenergi. Denne anmeldelse skal derfor ses i sammenhæng med anmeldelse af ændring af metode for indkøb af aFRR energiaktivering på PICASSO, der er fremsendt af Energinet den 28. november 2023, og som behandles særskilt af Forsyningstilsynet.

Forslagets indhold

Forslaget til metodeændring af Energinets indkøb af aFRR-kapacitet på daglige auktioner i DK1 er gengivet nedenfor.

Konsekvensrettelser i Systemydelse til levering i Danmark – Udbudsbetingelser

Energinets forslag til metodeændring for Energinets indkøb af aFRR-kapacitet i DK1 indeholder ændringer i "Systemydelse til levering i Danmark – Udbudsbetingelser". Punkt "1.6 Sekundær reserve, DK1 (aFRR)" slettes og punkt "1.7 Sekundær reserve, DK2 (aFRR)" ændres til punkt "1.6 Sekundær reserve, DK1 + DK2 (aFRR)".

Energinet angiver i det forklarende dokument, at ændringerne udelukkende gælder i DK1 og træder i kraft, når det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 tages i brug. Energinet forklarer endvidere i svar til Forsyningstilsynet den 20. december 2023, at den præcise dato for, hvornår det nye aFRR-kapacitetsmarked tages i brug, afhænger af, hvornår Energinet kan opnå en sikker drift af PICASSO. Energinet forklarer, at Energinet vil udarbejde en liste over go-live succeskriterier, der alle skal være opfyldt, førend det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 kan anvendes. Energinet angiver, at når listen er opfyldt, vil Energinet udsende et varsel om opstart til markedsaktørerne, hvor tidsintervallet for opstart er aftalt med markedsaktørerne.

Energinet forklarer, at reglerne for aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 med disse ændringer vil ligne markedsreglerne for det nordiske aFRR-kapacitetsmarked. Energinet forklarer endvidere, at reglerne dermed harmoniseres mellem DK1 og DK2, hvor sidstnævnte er en del af det nordiske aFRR-kapacitetsmarked. Den eneste forskel vil bestå i, at DK2 vil indgå i den nordiske auktion, mens auktionen for aFRR-kapacitet i DK1

udelukkende vil gælde for DK1. En nærmere beskrivelse af ændringerne for DK1 fremgår nedenfor.

Tekniske betingelser for aFRR-kapacitet i DK1

Energinet angiver i det forklarende dokument, at de tekniske betingelser for aFRR-kapacitetsproduktet både harmoniseres mellem DK1 og DK2 samt mellem DK1 og PICASSO. Energinet angiver, at et kapacitetsprodukt fra DK1 dermed uden ændringer kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt i PICASSO, når Energinet anvender PICASSO. Energinet angiver ligeledes, at det vil medføre, at Energinet udelukkende indkøber kapacitetsprodukter i DK1, der kan aktiveres via PICASSO. Energinet angiver i den forbindelse, at aktiveringstiden for aFRR-kapacitetsprodukter i DK1 ændres således, at den altid vil følge aktiveringstiden for energiaktiveringsproduktet.

Energinet angiver, at dataudveksling mellem aFRR-leverandører og Energinets kontrolcenter er nødvendig for energiaktiveringen af aFRR, men ikke er nødvendig for kapacitetsindkøbet. Derfor udgår dataudvekslingen af udbudsbetingelserne.

Indkøb af aFRR-kapacitet i DK1

Energinet angiver i det forklarende dokument, at indkøbet af aFRR-kapacitet harmoniseres mellem DK1 og DK2. Denne harmonisering vil medføre, at eneste forskel vil bestå i, at DK2 vil indgå i den nordiske auktion, mens auktionen for aFRR-kapacitet i DK1 udelukkende vil gælde for DK1. Energinet forklarer, at Energinet kan hæve den indkøbte mængde af op- eller nedregulering, hvis Energinet vurderer at det er nødvendigt for forsyningssikkerheden i DK1. Energinet offentliggør ændringer i den indkøbte mængde på aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 senest to timer før, auktionen for aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 slutter.

Energinet angiver, at indkøb af aFRR-kapacitet i DK1 vil ske særskilt for opregulering, hvor Energinet køber energi af markedsaktørerne, og nedregulering, hvor Energinet sælger energi til markedsaktørerne. Energinet anfører, at dette vil medføre, at bud skal indsendes som enten opreguleringsbud eller nedreguleringsbud, og at Energinet kan indkøbe forskellige mængder af op- og nedregulering. Et opreguleringsbud kan indeholde en tilførsel af MW produktion eller et reduceret forbrug af MW. Et nedreguleringsbud kan indeholde en reduktion i MW produktion eller et øget forbrug af MW.

Energinet angiver, at Energinet vil afholde en daglig auktion for aFRR-kapacitet frem for de nuværende ugeauktioner. Energinet forklarer, at det vil medføre, at Energinet en gang om dagen, dagen før driftsdøgnet, vil afholde auktion for alle timer i det kommende driftsdøgn. Energinet forklarer, at de enkelte timer dermed indkøbes særskilt, og at markedsaktørerne kun skal opfylde deres leveringsforpligtelse i de timer, hvor deres bud er clearet i auktionen. Energinet forklarer også, at ved anvendelse af PICASSO bortfalder energibetalingen fra kapacitetsmarkedet i DK1, hvorefter energibetalingen afgøres efter den energibetaling, der er bestemt af PICASSO.

Energinet angiver, at bud tidligst kan indsendes syv dage før driftsdøgnet, samt at nye bud kan indsendes, og eksisterende bud kan ændres eller fjernes indtil kl. 7.30 dagen før driftsdøgnet. Ligeledes vil Energinet ikke længere kunne modtage bud via e-mail med det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1. Energinet angiver, at auktionsresultatet vil blive offentliggjort senest kl. 9.20 dagen før driftsdøgnet.

Energinet anfører, at et bud skal indeholde følgende informationer:

- Hvilken time i det kommende driftsdøgn budet gælder for
- Op- eller nedreguleringsbud
- Mængden i MW uden decimaler og minimum 1 MW
- Delelighed hvor delelige bud kan deles helt, mens udelelige bud skal accepteres i sin helhed eller slet ikke samt maksimalt må være på 50 MW
- Angivelse af om det enten er blokbud (bud der har samme mængde, pris og retning, men hører sammen i tid over flere markedstidsenheder) eller budkurve (angiver flere bud for den samme markedstidsenhed og retning, hvor kun et bud i budkurven kan vælges)
- Pris i Euro

Energinet angiver i det forklarende dokument, at der i det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 vil blive angivet en marginalpris for hver enkelt time, som alle accepterede bud afregnes til. Tidligere blev der afregnet ved hjælp af pay-as-bid, det vil sige at hvert accepteret bud afregnes til den pris, som budet angiver.

Energinet angiver, at bud i det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 vil blive valgt ud fra at minimere de samfundsøkonomiske leveringsomkostninger i stedet for den eksisterende udvælgelse baseret på en prisrækkefølge, hvor det billigste bud vælges først, herefter det næstbilligste og så fremdeles, indtil Energinets efterspørgsel efter aFRR-kapacitet er imødekommet. Energinet angiver således, at bud kan springes over, hvis det minimerer de samfundsøkonomiske leveringsomkostninger, og at optimering af Energinets indkøb af aFRR-kapacitet sker for DK1 alene.

Inddragelse af TSO'er, DSO'er og andre interessenter

Energinet angiver i det forklarende dokument, at de foreslåede vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester ikke berører relationen med de øvrige transmissi onsselskaber (TSO'er). Årsagen er, at aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 er et nationalt, lokalt marked, der dermed ikke påvirker de øvrige TSO'er i EU. Energinet angiver ligeledes, at Energinet fortsat kan leve op til de internationale forpligtelser med det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at Energinet ikke har drøftet metodeændringen med distributionssystemoperatører (DSO), da levering af systemydelse alene sker efter et behov, der er fastlagt af Energinet som TSO.

Energinet angiver i det forklarende dokument, at Energinet har involveret markedsaktører og andre interessenter gennem en offentlig høring i perioden fra den 27. oktober til 27. november 2023.

Høringssvar til Energinets høring over udkast til forslag

Energinet havde et udkast til forslaget i offentlig høring af ca. en måneds varighed, fra den 27. oktober 2023 til 27. november 2023. Energinet modtog et høringssvar fra Ørsted.

Ørsted udtrykte i høringssvaret ønske om, at Energinet beskriver en fall-back mekanisme i metoden, der kan sikre tilstrækkelig aFRR-kapacitet i DK1 i det tilfælde, at

Energinet bliver forsinket med anvendelsen af PICASSO. Ørsted bemærker, at Energinet bør sikre, at harmoniseringen af aFRR-produktet i DK1 med standardproduktet i PICASSO ikke forringer balanceringen af DK1 eller i øvrigt skaber driftsmæssige risici, heller ikke hvis Energinets anvendelse af PICASSO forsinkes.

Sagens parter

Forsyningstilsynet har vurderet, hvem der er parter i sagen.

Forsyningstilsynet anser Energinet Selvstændig Offentlig Virksomhed (SOV), CVR nr. 28980671, og Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som parter i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energinet SOV, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, som partsrepræsentant for Energinet SOV og Energinet Systemansvar A/S.

Høring

Forsyningstilsynet har gennemført en offentlig høring over Energinets anmeldelse af metodeændring på Forsyningstilsynets hjemmeside fra den 7. december 2023 til den 9. januar 2024. Der indkom ingen høringssvar.

Forsyningstilsynet har ikke gennemført en partshøring af sagens parter over et udkast til tilsynets afgørelse, da tilsynet ikke har revideret vilkår og betingelser i metoden forud for tilsynets afgørelse. Afgørelsen indeholder i øvrigt ikke nye oplysninger af faktisk karakter, der er til ugunst for sagens part, og som sagens part ikke i forvejen er bekendt med.

Retsgrundlag

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) NR. 2017/2195 AF 23. NOVEMBER 2017 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR BALANCERING AF ELEKTRICITET (EBGL), JF. SENESTE KONSOLIDEREDE VERSION AF 19. JUNI 2022

Forsyningstilsynet har kompetence til at godkende forslag til vilkår og betingelser eller metoder for balancering, herunder indkøb af aFRR i DK1, samt ændringer heraf sag for sag, jf. EBGL artikel 5, stk. 4, litra c. EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, har følgende ordlyd:

4. Forslag til følgende vilkår og betingelser eller metoder samt ændringer heraf godkendes sag for sag af hver enkelt regulerende myndighed i hver af de berørte medlemsstater:

[...]

c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18

Forsyningstilsynet skal ved sin godkendelse påse, at forslag til vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålet med EBGL og bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked, jf. artikel 5, stk. 1.

EBGL artikel 5, stk. 1, har følgende ordlyd:

1. Hver enkelt regulerende myndighed eller agenturet, alt efter hvad der er relevant, godkender de vilkår og betingelser eller metoder, som TSO'erne har udarbejdet, i henhold til stk. 2, 3 og 4. Inden agenturet eller de relevante regulerende myndigheder godkender vilkår og betingelser eller metoder, reviderer de om nødvendigt forslagene efter høring af de respektive TSO'er for at sikre, at de er i overensstemmelse med formålet med denne forordning og bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Det følger af EBGL artikel 3, at EBGL bl.a. har til formål at øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder samt at integrere balancemarkederne og fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester samt samtidig bidrage til driftssikkerhed.

EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, har følgende ordlyd:

1. Denne forordning har til formål at:
 - a) fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne
 - b) øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder
 - c) integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden
 - d) bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemet og elektricitetssektoren i Unionen samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

Det følger af artikel 6, stk. 3, at TSO'erne kan anmode om ændring af en gældende metode. Det fremgår ligeledes, at Forsyningstilsynet kan anmode om ændringsforslag til en TSO's forslag til metodeændring. EBGL artikel 6, stk. 3, har følgende ordlyd:

3. Agenturet eller de regulerende myndigheder kan, alt efter hvem der er ansvarlig for vedtagelsen af vilkår og betingelser eller metoder i henhold til artikel 5, stk. 2, 3, og 4, anmode om forslag til ændringer af disse vilkår og betingelser eller metoder og fastsætte en frist for fremlæggelse af forslagene. TSO'er, der er ansvarlige for at udarbejde et forslag til vilkår og betingelser eller metoder, kan fremlægge forslag om ændringer heraf for de regulerende myndigheder og agenturet. Forslagene om ændring af vilkår og betingelser eller metoder sendes i høring i overensstemmelse med proceduren i artikel 10 og godkendes i overensstemmelse med proceduren i nærværende artikel 4 og 5.

Det følger af artikel 18, stk. 1, litra a og b, at en TSO skal udforme forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter for alle balanceområder i en medlemsstat. Det følger ligeledes af artikel 18, stk. 3, litra a og c, at TSO'en skal koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af de foreslåede vilkår og betingelser samt inddrage andre interessenter i forbindelse med udarbejdelse af forslaget, uden at det berører den offentlige høring i henhold til EBGL artikel 10. Endvidere følger det af artikel 18, stk. 3, litra b, at TSO'ens forslag skal overholde rammerne for bl.a. PICASSO i henhold til EBGL artikel 21, stk. 3, litra f. Endelig følger det af artikel 18, stk. 4, litra a, at TSO'en skal fastlægge rimelige krav til levering af balancerings tjenester.

EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, har følgende ordlyd:

1. Senest seks måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse og for alle balanceområder i en medlemsstat udformer TSO'erne i denne medlemsstat et forslag til:
 - a) vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester
 - b) vilkår og betingelser for balanceansvarlige parter

EBGL artikel 18, stk. 3, litra a-c, har følgende ordlyd:

I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings-tjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er:

- a) koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser
- b) overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balancerings-energi og for processen til udligning af modsatte ubalancer i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22
- c) inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelse af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10

EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, har følgende ordlyd:

4. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings-tjenester skal:

[...]

- a) fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balancerings-tjenester

Det følger af EBGL artikel 21, stk. 3, litra f, at rammen for gennemførelse af PICASSO som minimum skal omfatte rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering. EBGL artikel 21, stk. 3, litra f, har følgende ordlyd:

3. Forslaget i stk. 1 [til PICASSO] skal som minimum omfatte:

[...]

- f) rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering, jf. artikel 18

Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om tilsynet kan godkende Energinets forslag af 28. november 2023 til ændring af metode for Energinets indkøb af aFRR-kapacitet på daglige auktioner i Vestdanmark DK1.

Forsyningstilsynets afgørelse er truffet med hjemmel i artikel 5, stk. 4, litra c, samt artikel 6, stk. 3 i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (EBGL), jf. seneste konsoliderede version af 19. juni 2022. Forsyningstilsynet skal i sin afgørelse vurdere, om ændringerne lever op til kravene i EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, stk. 3, litra a-c, og stk. 4, litra a, der angiver, at vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings-tjenester og balanceansvarlige parter skal være rimelige og begrundede samt overholde rammerne for etablering af PICASSO.

Forsyningstilsynet skal som led i sin vurdering påse, at EBGL artikel 5, stk. 1, samt artikel 3 er opfyldt. Artikel 5, stk. 1, indebærer, at forslagens vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålet med EBGL. Artikel 3 indebærer, at forslaget bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Forsyningstilsynet vil nedenfor nærmere redegøre for sin vurdering af, om metodeændringen opfylder kravene i EBGL.

Vurdering af, om metodeændringen opfylder EBGL's krav

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, at Energinet skal udforme forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter. Det følger ligeledes af EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, at disse vilkår og betingelser skal være rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument til metodeændringen angiver de tekniske betingelser for indkøb af aFRR-kapacitet i DK1 samt hvordan Energinet vil foretage indkøb af aFRR-kapacitet i DK1. Energinets forslag til metodeændring for Energinets indkøb af aFRR i DK1 indeholder ændringer i "Systemydelser til levering i Danmark – Udbudsbetingelser".

Forsyningstilsynet bemærker, at de tekniske betingelser medfører, at aktiveringstiden for aFRR-kapacitetsprodukter i DK1 ændres, således at den altid vil følge aktiveringstiden for energiaktiveringsproduktet. Endvidere vil dataudveksling mellem aFRR-leverandører og Energinet udgå af udbudsbetingelserne. Forsyningstilsynet bemærker ligeledes, at Energinet i det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 vil foretage særskilt indkøb af op- og nedregulering, samt at Energinet kan hæve indkøbet af op- og nedregulering. Energinets indkøb vil foregå på daglige auktioner, frem for de nuværende ugentlige auktioner, hvor bud afregnes til marginalpris i stedet for pay-as-bid. Bud vil blive valgt ud fra at minimere de samfundsøkonomiske leveringsomkostninger i stedet for den eksisterende udvælgelse baseret på en prisrækkefølge. Forsyningstilsynet bemærker på den baggrund, at den eneste forskel mellem DK1 og DK2 vil bestå i, at DK2 vil indgå i den nordiske auktion, mens auktionen for aFRR-kapacitet i DK1 udelukkende vil gælde for DK1.

Forsyningstilsynet bemærker, at de ovenstående ændrede vilkår og betingelser er med til at sikre, dels at aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 harmoniseres med DK2 som forbedrelse på, at DK1 kan inkluderes i det nordiske aFRR-kapacitetsmarked, og dels at et kapacitetsprodukt fra DK1 uden ændringer kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt i PICASSO, når Energinet anvender PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker, at ændringen vil medføre, at Energinet udelukkende indkøber kapacitetsprodukter i DK1, der kan aktiveres via PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer, at dette vil understøtte Energinets og markedsaktørernes anvendelse af PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker i øvrigt her til, at markedsaktørerne ikke har haft bemærkninger vedrørende, om Energinets ændringer er rimelige og begrundede. Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at de ændrede vilkår og betingelser er rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metodeændring, der vedrører vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og balanceansvarlige parter, er i overensstemmelse med de regler for aFRR-kapacitetsmarkedet, der er fastsat i EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, og EBGL artikel 18, stk. 4, litra a.

Koordination med TSO'er og inddragelse af interessenter

EBGL artikel 18, stk. 3, litra a og c, fastsætter, at TSO'erne ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne skal koordinere med og inddrage de TSO'er, DSO'er og interessenter, der kan blive berørt af de anmeldte ændrede vilkår og betingelser.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument til metodeændringen oplyser, at de foreslåede vilkår og betingelser for leverandører af balance-tjenester ikke berører relationen til de øvrige TSO'er. Årsagen er, at aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 er et nationalt, lokalt marked, der dermed ikke påvirker de øvrige TSO'er i EU. Forsyningstilsynet bemærker også, at Energinet angiver fortsat at ville kunne leve op til de internationale forpligtelser med det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument oplyser, at Energinet ikke har drøftet metodeændringen med DSO'er, da levering af systemydelse alene sker efter et behov, der er fastlagt af Energinet som TSO.

Forsyningstilsynet vurderer, at Energinet ikke behøver at koordinere de foreslåede vilkår og betingelser med de øvrige TSO'er, idet denne metodeændring alene vedrører aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1, der er et nationalt, lokalt marked, og derfor ikke berører de øvrige TSO'er. Forsyningstilsynet vurderer ligeledes, at Energinet ikke behøver at drøfte metodeændringen med DSO'er, da levering af systemydelse alene sker efter behov fastsat af Energinet som TSO. På den baggrund vurderer Forsyningstilsynet, at Energinets anmodning om metodeændring ikke er i modstrid med betingelserne i EBGL artikel 18, stk. 3, litra a, selvom der i forbindelse med metodeændringen ikke har fundet en koordinering sted med andre TSO'er og DSO'er.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet i det forklarende dokument til metodeændringen oplyser, at Energinet har involveret markedsaktører og andre interessenter gennem en offentlig høring i perioden fra den 27. oktober til 27. november 2023.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har inddraget andre interessenter gennem en offentlig høring ved udarbejdelse af metodeændringen. Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at Energinets anmodning om metodeændring opfylder betingelserne i EBGL artikel 18, stk. 3, litra c.

Vilkår i sammenhæng med PICASSO

EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, fastsætter, at TSO'erne dvs. Energinet, skal sikre de fornødne indholds- og tidsmæssige sammenhænge mellem de anmeldte, nationale vilkår for balanceansvarlige aktører på aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 og Energinets tilslutning til PICASSO. Forsyningstilsynet skal således vurdere, om den anmeldte metodeændring indholds- og tidsmæssigt hænger sammen med, at Energinet skal overgå til at anvende PICASSO.

Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) har truffet afgørelse nr. 2/2020 af 24. januar 2020 om fastlæggelse af vilkår og metoder for PICASSO og afgørelse nr. 15/2022 af 30. september 2022 om ændring af fastlæggelse af vilkår og metoder for PICASSO efter EBGL artikel 21.

Det fremgår af EBGL artikel 21, stk. 3, litra f, at forslaget til PICASSO skal omfatte rammerne for harmonisering af vilkår og betingelser for balancering efter EBGL artikel 18.

De enkelte TSO'er, herunder Energinet, har ansvaret for at få anmeldt og godkendt nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, så de enkelte nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er tilpasset ACER's afgørelse om PICASSO.

Forsyningstilsynet bemærker, at harmonisering af markedsreglerne for aFRR-kapacitetsproduktet mellem DK1 og DK2 vil sikre, at aFRR-kapacitetsproduktet kan bydes direkte ind som et energiaktiveringsprodukt i PICASSO, når det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 tages i brug i forbindelse med Energinets kommende anvendelse af PICASSO.

En høringspart har udtrykt ønske om, at Energinet beskriver en fall-back mekanisme i metoden, der kan sikre tilstrækkelig aFRR-kapacitet i DK1 i det tilfælde, at Energinet bliver forsinket med anvendelsen af PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker, at den præcise dato for, hvornår det nye aFRR-kapacitetsmarked tages i brug, afhænger af, hvornår Energinet kan opnå en sikker drift af PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker ligeledes, at Energinet vil udarbejde en liste over go-live succeskriterier, der alle skal være opfyldt, før det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 kan anvendes, og at Energinet vil udsende et varsel om opstart til markedsaktørerne efter aftale med disse. Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at Energinet har taget tilstrækkelig højde for eventuelle driftsmæssige risici ved det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1.

Forsyningstilsynet vurderer, at den foreslåede metodeændring til harmonisering af aFRR-kapacitetsproduktet mellem DK1 og DK2 har den fornødne tidsmæssige sammenhæng med, hvornår Energinet forventer at anvende PICASSO, og ligeledes har den fornødne indholdsmæssige sammenhæng med de krav, der stilles, for at Energinet kan anvende PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer derfor, at metodeændringen ligger inden for rammerne for etableringen af PICASSO i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, litra b.

Vurdering af vilkår og betingelser i forhold til EBGL's formål

Det følger af EBGL artikel 5, stk. 1, at Forsyningstilsynet ved sin godkendelse skal påse, at forslag til vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålet med EBGL samt bidrager til markedsintegration, ikke-diskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Forsyningstilsynet vurderer, at det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 vil medvirke til at sikre fortsat ikke-diskrimination og gennemsigtighed, idet forslaget indskrives i "Systemydelse til levering i Danmark – Udbudsbetingelser" og derfor vil være gældende for alle markedsaktører, der kan opfylde de tekniske krav til levering af aFRR-kapacitet i DK1. Forsyningstilsynet vurderer ligeledes, at forslaget vil bidrage til effektiv konkurrence i DK1, idet Energinet vil indkøbe aFRR-kapacitet på daglige auktioner baseret på marginalprisafregning, hvilket vil sikre rammerne for konkurrence blandt markedsaktørerne for levering af aFRR-kapacitet. Derudover vurderer Forsyningstilsynet, at adskillelse mellem opregulerings- og nedreguleringsbud kan give nye markedsaktører bedre muligheder for at byde ind på aFRR-kapacitetsmarkedet.

Forsyningstilsynet bemærker, at det nye aFRR-kapacitetsmarked i DK1 vil harmonisere de tekniske betingelser for aFRR-kapacitetsproduktet med både aFRR-kapacitetsmarkedet i DK2 og med PICASSO. Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at et kapacitetsprodukt fra DK1 dermed uden ændringer kan bydes ind som et energiaktiveringsprodukt i PICASSO, når Energinet anvender PICASSO, og Energinet vil udelukkende indkøbe kapacitetsprodukter i DK1, der kan aktiveres via PICASSO. Forsyningstilsynet vurderer derfor, at forslaget vil bidrage til at integrere balancemarkedet og til udveksling af balancerings tjenester for aFRR, idet den indkøbte aFRR-kapacitet i DK1 kan anvendes til energiaktivering både uden for og inden for DK1 gennem PICASSO.

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at adgang til den europæiske aFRR energiaktiveringsplatform PICASSO giver markedsaktørerne mulighed for at afsætte i det marked, der giver den største samfundsøkonomiske værdi, fremfor at være begrænset af et bu-dområde eller en landegrænse.

Forsyningstilsynet bemærker, at harmonisering af markedsreglerne mellem DK1 og DK2 kan forberede markedsaktørerne på, at DK1 kan indgå i det nordiske aFRR-kapacitetsmarked. Forsyningstilsynet vurderer derfor, at denne harmonisering mellem DK1 og DK2 i sammenhæng med harmonisering af aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1 med PICASSO kan medvirke til at sikre en langsigtet drift af elsektoren og et effektivt balancemarked.

Sammenfattende vurdering

Forsyningstilsynet finder ud fra en samlet gennemgang og vurdering, at forslaget til metodeændring opfylder krav og principper ifølge EBGL, så de tekniske og markeds mæssige betingelser kan harmoniseres mellem DK1 og DK2.

Forsyningstilsynet godkender Energinets forslag om ændring af metode for Energinets indkøb af aFRR-kapacitet på daglige auktioner i DK1.

Offentliggørelse af afgørelsen

Forsyningstilsynets afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets Afgørelsesdatabase på Forsyningstilsynets hjemmeside, <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>.

Offentliggørelsen sker på ulovbestemt grundlag.

Offentliggørelsen kan omfatte navnene på den eller de virksomheder, der er adressater for afgørelsen, når offentliggørelsen skønnes at være af almen interesse for offentligheden, medmindre dette vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomhederne m.v.

Det er Forsyningstilsynets skøn, at offentliggørelsen af navnene på Energinet SOV og Energinet Systemansvar A/S vil være af almen interesse, og at offentliggørelsen af virksomhedernes navne ikke vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomhederne.

Klagevejledning

Der er mulighed for at klage til Energiklagenævnet over Forsyningstilsynets afgørelse.

Klagen skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen kan indgives til Energiklagenævnet i Nævnenes Hus gennem klageportalen på kpo.naevneneshus.dk. Alternativt kan klagen indgives pr. e-mail til ekn@naevneneshus.dk eller pr. post til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg.

Yderligere vejledning om klage fremgår på Energiklagenævnets hjemmeside www.ekn.dk eller kontakt Energiklagenævnet på tlf.: 72 40 56 00.

Reglerne om klage fremgår af § 89 i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023.

Med venlig hilsen

Bjørn Denninger
Specialkonsulent
Tlf +45 4171 5408
bjde@forsyningstilsynet.dk